

Αρχική σελίδα>Δικαστικές διαδικασίες>Βιντεοδιάσκεψη>Διεξαγωγή αποδείξεων με τηλεδιάσκεψη

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [pt](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

αγγλικά

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Swipe to change

Διεξαγωγή αποδείξεων με τηλεδιάσκεψη

Πορτογαλία

1 Είναι δυνατή η διεξαγωγή αποδείξεων μέσω τηλεδιάσκεψης είτε με τη συμμετοχή δικαστηρίου στο αιτούν κράτος μέλος είτε απευθείας από δικαστήριο του κράτους μέλους αυτού;

Σύμφωνα με την πορτογαλική νομοθεσία, ο δικαστής του αιτούντος δικαστηρίου οφείλει να λαμβάνει τις καταθέσεις των προσώπων που εξετάζονται με τηλεδιάσκεψη απευθείας, χωρίς την παρέμβαση του δικαστή του δικαστηρίου εκτελέσεως. Αυτός ο κανόνας διέπει τις εσωτερικές υποθέσεις στις οποίες γίνεται εξέταση με τηλεδιάσκεψη. Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται σε διασυνοριακές υποθέσεις στις οποίες το δικαστήριο του αιτούντος κράτους μέλους ζητά τη διεξαγωγή της εξέτασης με τηλεδιάσκεψη σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1206/2001, της 28ης Μαΐου 2001.

Εναλλακτικά, σε διασυνοριακές υποθέσεις, το δικαστήριο του αιτούντος κράτους μέλους μπορεί να ζητήσει τη διεξαγωγή της εξέτασης με τηλεδιάσκεψη σύμφωνα με τα άρθρα 10 ως 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1206/2001, της 28ης Μαΐου 2001.

Οι βασικοί εθνικοί δικονομικοί κανόνες που διέπουν την εξέταση με τηλεδιάσκεψη εμπειρογνομόνων, μαρτύρων και διαδίκων έχουν ως εξής:

Εμπειρογνώμονες

Άρθρο 486 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Código de Processo Civil)

Εμφάνιση των **εμπειρογνομόνων** στην τελική δικάσιμο

1 – Εφόσον ζητηθεί από διάδικο ή διαταχθεί από τον δικαστή, οι εμπειρογνώμονες εμφανίζονται στην τελική δικάσιμο προκειμένου να παράσχουν, ενόρκως, κάθε διευκρίνιση που τους ζητηθεί.

2 – Εμπειρογνώμονες από οργανισμούς, εργαστήρια ή επίσημες υπηρεσίες εξετάζονται με τηλεδιάσκεψη στον χώρο εργασίας τους.

Μάρτυρες

Άρθρο 502 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Εξέταση με τηλεδιάσκεψη

1 – **Οι μάρτυρες** που διαμένουν εκτός της περιφέρειας ή, στην περίπτωση των Αυτόνομων Περιοχών, εκτός του οικείου νησιού παρουσιάζονται από τους διαδίκους σύμφωνα με το άρθρο 507 παράγραφος 2, εφόσον υπέβαλαν σχετική δήλωση όταν προσφέρθηκαν να εξεταστούν ως μάρτυρες, ή εξετάζονται με τηλεδιάσκεψη κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης ακρόασης και από το περιφερειακό δικαστήριο του τόπου κατοικίας τους.

2 – Το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση ορίζει την ημερομηνία της ακρόασης ύστερα από διαβούλευση με το δικαστήριο όπου πρόκειται να καταθέσει ο μάρτυρας και κλητεύει τον μάρτυρα στην ακρόαση.

3 – Κατά την ημερομηνία της εξέτασης, οι μάρτυρες παρέχουν τα αποδεικτικά στοιχεία της ταυτότητας τους στον υπάλληλο του δικαστηρίου όπου διεξάγονται οι αποδείξεις, κατόπιν τούτου, ωστόσο, η εξέταση διεξάγεται από το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση και από τους εκπροσώπους των διαδίκων, μέσω τηλεδιάσκεψης, χωρίς ανάγκη παρέμβασης του δικαστή του δικαστηρίου διεξαγωγής των αποδείξεων.

4 – Μάρτυρες που διαμένουν στο εξωτερικό εξετάζονται με τηλεδιάσκεψη στις περιπτώσεις όπου διατίθενται τα αναγκαία τεχνικά μέσα στον τόπο διαμονής τους.

5 – Στις υποθέσεις που δικάζονται από τα δικαστήρια των μητροπολιτικών περιοχών της Λισαβόνας και του Πόρτο δεν διεξάγεται εξέταση με τηλεδιάσκεψη αν ο μάρτυρας έχει τη διαμονή του στην αντίστοιχη περιφέρεια, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 520.

Άρθρο 520 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Απευθείας επικοινωνία μεταξύ του δικαστηρίου και του προσώπου που εξετάζεται.

1 – Όταν είναι αδύνατο ή εξαιρετικά δύσκολο για το πρόσωπο που πρέπει να καταθέσει να εμφανιστεί εγκαίρως στο δικαστήριο, ο δικαστής δύναται να ορίσει, με συμφωνία των διαδίκων, ότι οποια διευκρίνιση τυχόν απαιτείται για την έκδοση ορθής απόφασης επί της υπόθεσης παρέχεται τηλεφωνικά ή με άλλα μέσα απευθείας επικοινωνίας μεταξύ του δικαστηρίου και του εν λόγω προσώπου, εφόσον η φύση των περιστατικών προς διερεύνηση ή αποσαφήνιση είναι συμβατή με τη διαδικασία αυτή.

2 – Το δικαστήριο οφείλει να διασφαλίζει, με τα μέσα που διαθέτει, ότι η κατάθεση παρέχεται αληθώς και ελεύθερα, μεριμνώντας ιδίως ώστε το πρόσωπο που πρόκειται να καταθέσει να συνοδεύεται από υπάλληλο του δικαστηρίου κατά την κατάθεση του και να καταγραφούν στα πρακτικά το περιεχόμενο της κατάθεσης και οι συνθήκες υπό τις οποίες παρασχέθηκε.

3 – Οι διατάξεις του άρθρου 513 [όρκος και προκαταρκτικές ερωτήσεις από τον δικαστή] και το πρώτο τμήμα της παραγράφου 4 του προηγούμενου άρθρου [ο δικαστής δύναται να διατάξει την εκ νέου κατάθεση ενώπιόν του] τυχάνουν εφαρμογής σε υποθέσεις που διέπονται από το παρόν άρθρο.

Διάδικοι

Άρθρο 456 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Χρόνος και τόπος εξέτασης

1 – Οι καταθέσεις πρέπει, κατά κανόνα, να λαμβάνονται στην τελική δικάσιμο, πλην αν υπάρχουν λόγοι επείγοντος ή αδυναμίας εμφάνισης του προσώπου που πρόκειται να καταθέσει στο δικαστήριο.

2 – Οι κανόνες για την κατάθεση με τηλεδιάσκεψη που προβλέπονται στο άρθρο 502 τυχάνουν εφαρμογής για τους **διαδίκους** που διαμένουν εκτός της περιφέρειας ή, στην περίπτωση των Αυτόνομων Περιοχών, εκτός του οικείου νησιού.

3 – Καταθέσεις είναι επίσης δυνατόν να λαμβάνονται κατά την προκαταρκτική ακρόαση, οπότε εφαρμόζονται οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου με τις αναγκαίες προσαρμογές.

2 Υπάρχουν περιορισμοί για την κατηγορία προσώπων που μπορούν να εξεταστούν μέσω τηλεδιάσκεψης, για παράδειγμα, μόνον οι μάρτυρες μπορούν να εξεταστούν με αυτό τον τρόπο ή και άλλοι, όπως οι εμπειρογνώμονες ή οι διάδικοι;

Δεν τίθενται συγκεκριμένοι περιορισμοί. Η πορτογαλική νομοθεσία επιτρέπει την ακρόαση μαρτύρων, διαδίκων και εμπειρογνώμων με τηλεδιάσκεψη, όπως ορίζεται από τους κανόνες δικαίου που παρατίθενται ανωτέρω.

3 Ποιοι περιορισμοί, ενδεχομένως, υπάρχουν για το είδος αποδείξεων που μπορούν να διεξαχθούν μέσω τηλεδιάσκεψης;

Βλέπε απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση.

4 Υπάρχουν περιορισμοί ως προς τον τόπο εξέτασης των προσώπων μέσω τηλεδιάσκεψης, δηλ. η εξέταση πρέπει να πραγματοποιείται σε δικαστήριο;

Ο γενικός κανόνας είναι ότι το πρόσωπο πρέπει να εξετάζεται με τηλεδιάσκεψη στον χώρο του δικαστηρίου. Ωστόσο, εμπειρογνώμονες από επίσημες υπηρεσίες μπορούν να εξετάζονται με τηλεδιάσκεψη στον χώρο εργασίας τους. Κατ' εξαίρεση, υπό τις περιστάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 520 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (παρατίθεται στην απάντηση της ερώτησης 1), το δικαστήριο μπορεί να εξετάσει με τηλεδιάσκεψη πρόσωπο το οποίο βρίσκεται σε τόπο εκτός του δικαστηρίου.

5 Επιτρέπεται η καταγραφή των ακροάσεων τηλεδιάσκεψης και εάν ναι, υπάρχουν οι διαθέσιμες εγκαταστάσεις;

Ναι, η εξέταση με τηλεδιάσκεψη καταγράφεται πάντοτε από το σύστημα φωνογραφικής εγγραφής του δικαστηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 155 του πορτογαλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

6 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διενεργείται η ακρόαση: (α) όταν πρόκειται για παραγγελία σύμφωνα με τα άρθρα 10 έως 12 και (β) όταν πρόκειται για απευθείας διεξαγωγή αποδείξεων σύμφωνα με το άρθρο 17;

Όταν η Πορτογαλία είναι το κράτος μέλος εκτελέσεως, η γλώσσα της ακρόασης διαφοροποιείται, ανάλογα με τις περιστάσεις:

- α) Σε παραγγελίες που υποβάλλονται σύμφωνα με τα άρθρα 10 ως 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1206/2001, της 28ης Μαΐου 2001, χρησιμοποιείται η πορτογαλική γλώσσα. Αν πρέπει να εξεταστούν αλλοδαποί, αυτοί μπορούν να καταθέσουν σε άλλη γλώσσα, αν δεν μιλούν πορτογαλικά. Στην περίπτωση αυτή, το αιτούν δικαστήριο πρέπει να ενημερώνει σχετικά το δικαστήριο εκτελέσεως, ώστε το τελευταίο να διορίσει διερμηνέα στο δικαστήριο εκτελέσεως.
- β) Σε παραγγελίες που υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1206/2001, της 28ης Μαΐου 2001, η γλώσσα που χρησιμοποιείται είναι αυτή που ορίζεται από την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο ανήκει το αιτούν δικαστήριο. Αν πρέπει να εξεταστούν πρόσωπα τα οποία δεν μιλούν την εν λόγω γλώσσα, το αιτούν δικαστήριο μπορεί, σύμφωνα με την εθνική του νομοθεσία, να διορίσει διερμηνέα στο αιτούν δικαστήριο. Εναλλακτικά, το αιτούν δικαστήριο μπορεί να ζητήσει από το πορτογαλικό δικαστήριο (εκτελέσεως) να διορίσει διερμηνέα στο δικαστήριο εκτελέσεως. Σε όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β) στις οποίες χρειάζεται να διοριστεί διερμηνέας στο δικαστήριο του κράτους μέλους εκτελέσεως, το δικαστήριο εκτελέσεως ζητά από το δικαστήριο του αιτούντος κράτους μέλους να καταβάλει την οφειλόμενη αμοιβή στον διερμηνέα, όπως ορίζεται στο άρθρο 18 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1206/2001, της 28ης Μαΐου 2001.

7 Εάν απαιτούνται διερμηνείς, ποιος είναι υπεύθυνος για την παρουσία τους και στα δύο είδη ακροάσεων και πού πρέπει να βρίσκονται αυτοί;

Οι πληροφορίες αυτές παρέχονται ήδη στην απάντηση της ερώτησης 6.

8 Ποια διαδικασία εφαρμόζεται στις ρυθμίσεις για την ακρόαση και την κοινοποίηση του χρόνου και του τόπου στο πρόσωπο που θα εξεταστεί; Ποιο χρονικό διάστημα πρέπει να προβλέπεται κατά τη ρύθμιση της ημερομηνίας ακρόασης ώστε να μπορεί το πρόσωπο που θα εξεταστεί να ενημερωθεί εγκαίρως;

Στην πορτογαλική νομοθεσία, η διαδικασία που εφαρμόζεται ως προς την ακρόαση και την κλήτευση προσώπου σε ακρόαση καθορίζεται επί της ουσίας στο άρθρο 7 παράγραφος 3, το άρθρο 172 παράγραφοι 5 και 6, το άρθρο 220, το άρθρο 247 παράγραφος 2, το άρθρο 251 παράγραφος 1, το άρθρο 417, το άρθρο 507, το άρθρο 508 και το άρθρο 603 του πορτογαλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Κατά κανόνα, η γραμματεία του δικαστηρίου οφείλει να κοινοποιεί αυτεπαγγέλτως στους μάρτυρες, τους εμπειρογνώμονες, τους διαδίκους και τους εκπροσώπους τους, στις περιπτώσεις που απαιτείται η παρουσία τους, τον χρόνο κατά τον οποίο οφείλουν να παρευρεθούν σε δικαστική διαδικασία κατόπιν δικαστικής διαταγής. Συγκεκριμένα, όταν διάδικος ζητά την εξέταση μάρτυρα με τηλεδιάσκεψη, η γραμματεία του δικαστηρίου είναι υπεύθυνη για την κλήτευση του μάρτυρα.

Κοινοποιήσεις που γίνονται για την κλήτευση μαρτύρων, εμπειρογνώμων και άλλων βοηθητικών προσώπων (π.χ. διερμηνέων ή τεχνικών συμβούλων) στο ακροατήριο αποστέλλονται με συστημένη επιστολή, στην οποία αναγράφεται η ημερομηνία, ο τόπος και ο σκοπός της εμφάνισης στο δικαστήριο. Οι κοινοποιήσεις λογίζονται επιδοθείσες ή κοινοποιηθείσες ακόμη και όταν ο παραλήπτης αρνείται να παραλάβει την επιστολή στην περίπτωση αυτή, ο πάροχος της ταχυδρομικής υπηρεσίας οφείλει να καταγράψει την άρνηση παραλαβής.

Κοινοποιήσεις που γίνονται για την κλήτευση διαδίκου σε δικαστική διαδικασία ή σε εξέταση αποστέλλονται με συστημένη επιστολή και απευθύνονται στον οικείο διάδικο, αναφέρουν δε την ημερομηνία, τον τόπο και τον σκοπό της εμφάνισης στο δικαστήριο. Σε αυτήν την περίπτωση, αν ο διάδικος έχει ορίσει δικηγόρο ή αν εκπροσωπείται ταυτόχρονα από δικηγόρο και νομικό σύμβουλο, η κοινοποίηση πρέπει να γίνεται επίσης σε αμφότερους τον δικηγόρο και τον νομικό σύμβουλο.

Οι εκπρόσωποι των διαδίκων ενημερώνονται ηλεκτρονικά, σύμφωνα με το άρθρο 25 του υπουργικού εκτελεστικού διατάγματος (*Portaria*) αριθ. 280/2013, της 26ης Αυγούστου 2013. Το πληροφοριακό σύστημα πιστοποιεί την ημερομηνία έκδοσης της κοινοποίησης.

Η νομοθεσία δεν ορίζει ρητά το χρονικό διάστημα που πρέπει να μεσολαβεί από την κοινοποίηση ως την ακρόαση. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, η κοινοποίηση λογίζεται επιδοθείσα ή κοινοποιηθείσα την τρίτη ημέρα μετά την πρωτοκόλλησή της ή την ηλεκτρονική της διαβίβαση. Αν η τρίτη ημέρα δεν είναι εργάσιμη ημέρα, η κοινοποίηση λογίζεται επιδοθείσα ή κοινοποιηθείσα την πρώτη εργάσιμη ημέρα που ακολουθεί. Για πρακτικούς λόγους, είναι επομένως απαραίτητη η συμμόρφωση κατ' ελάχιστο με την εν λόγω προθεσμία κοινοποίησης σε συνάρτηση με την ημερομηνία ακρόασης, ώστε αυτή να θεωρείται πως έχει προσηκόντως επιδοθεί ή κοινοποιηθεί.

Σε επείγουσες περιπτώσεις, μάρτυρες, εμπειρογνώμονες, άλλα βοηθητικά πρόσωπα, οι διάδικοι ή οι εκπρόσωποι τους μπορούν να κλητεύονται (ή να ακυρώνεται η κλήτευση τους) τηλεγραφικά, τηλεφωνικά ή με άλλα παρεμφερή μέσα τηλεπικοινωνίας. Η τηλεφωνική επικοινωνία καταγράφεται πάντοτε στον φάκελο της υπόθεσης και ακολουθείται από κάποιος μορφής γραπτή επιβεβαίωση.

Αν πρόσωπο που οφείλει να είναι παρών δεν εμφανίστηκε, το εν λόγω πρόσωπο οφείλει να δικαιολογήσει την απουσία του κατά την ακρόαση ή εντός διαστήματος πέντε ημερών (ημερολογιακών ημερών, όμως αν η τελευταία μέρα δεν είναι εργάσιμη, η προθεσμία παρατείνεται ως την επόμενη εργάσιμη ημέρα).

Η πορτογαλική νομοθεσία προβλέπει τα ακόλουθα μέτρα καταναγκασμού για τις περιπτώσεις μη εμφάνισης. Σε περίπτωση μη εμφάνισης μάρτυρα που κλητεύθηκε δεόντως και δεν δικαιολόγησε την απουσία του εντός της νόμιμης προθεσμίας, του επιβάλλεται πρόστιμο και ο δικαστής μπορεί να διατάξει τη βίαιη προσαγωγή του. Οι εν λόγω κυρώσεις δεν επιβάλλονται σε περίπτωση αναβολής της δίκης για λόγους άλλους από τη μη εμφάνιση του μάρτυρα. Σε περίπτωση μη εμφάνισης εμπειρογνώμονα ή άλλου βοηθητικού προσώπου που κλητεύθηκε δεόντως και δεν δικαιολόγησε την απουσία του εντός της νόμιμης προθεσμίας, του επιβάλλεται πρόστιμο. Σε περίπτωση μη εμφάνισης διαδίκου που κλητεύθηκε δεόντως και δεν δικαιολόγησε την απουσία του εντός της νόμιμης προθεσμίας, του επιβάλλεται πρόστιμο και η απουσία του μπορεί να ερμηνευθεί ελεύθερα από το δικαστήριο για σκοπούς απόδειξης. Επιπλέον, αν το δικαστήριο κρίνει ότι η μη εμφάνιση του διαδίκου καθιστά αδύνατη την απαλλαγή από το βάρος της απόδειξης, μπορεί να αντιστρέψει το βάρος της απόδειξης.

9 Ποια έξοδα προκύπτουν από τη χρήση της τηλεδιάσκεψης και ποιος είναι ο τρόπος πληρωμής τους;

Δεν προκύπτουν έξοδα από τη χρήση της τηλεδιάσκεψης.

10 Ποιες απαιτήσεις, ενδεχομένως, υπάρχουν για να διασφαλιστεί ότι το πρόσωπο που θα εξεταστεί απευθείας από το αιτούν δικαστήριο έχει ενημερωθεί σχετικά με τον εθελοντικό χαρακτήρα της ακρόασης;

Όταν πορτογαλικό δικαστήριο είναι το αιτούν μέρος παραγγελίας σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1206/2001, της 28ης Μαΐου 2001, κλητεύει το πρόσωπο που πρόκειται να εξεταστεί, καλώντας το να εμφανιστεί στο προσδιορισμένο δικαστήριο του άλλου κράτους μέλους (εκτελέσεως), ταχυδρομικά, με χρήση μίας από τις μεθόδους που αναφέρονται στην απάντηση 8, ανάλογα με την περίπτωση. Η εν λόγω δυνατότητα κλήτευσης μέσω ταχυδρομείου προβλέπεται στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007, της 13ης Νοεμβρίου 2007. Το πρόσωπο που πρόκειται να εξεταστεί ενημερώνεται με την κλήτευση ότι η εμφάνιση του είναι προαιρετική.

Όταν το πορτογαλικό δικαστήριο είναι το δικαστήριο εκτελέσεως, η κλήτευση των προσώπων προς εξέταση και η ενημέρωσή τους για τον προαιρετικό χαρακτήρα της ακρόασης αποτελούν ευθύνη του αιτούντος δικαστηρίου.

Με αμοιβαία συμφωνία μεταξύ του αιτούντος δικαστηρίου και του δικαστηρίου εκτελέσεως, η κλήτευση προσώπου σε ακρόαση και η ενημέρωσή του για τον προαιρετικό χαρακτήρα αυτής μπορεί να διενεργηθεί από το δικαστήριο του κράτους μέλους εκτελέσεως. Στην πράξη, αυτό μπορεί να συμβεί ανεξαρτήτως αν το πορτογαλικό δικαστήριο είναι το αιτούν δικαστήριο ή το δικαστήριο εκτελέσεως.

11 Ποια διαδικασία προβλέπεται για την εξακρίβωση της ταυτότητας του προσώπου που θα εξεταστεί;

Στον καθορισμένο χρόνο της εξέτασης, ο δικαστικός υπάλληλος ελέγχει αν το πρόσωπο που πρόκειται να εξεταστεί είναι παρών και ενημερώνει τον δικαστή που θα διευθύνει την εξέταση ή το αιτούν δικαστήριο, αν αυτό διεξάγει την εξέταση απευθείας.

Όταν η εξέταση διευθύνεται από Πορτογάλο δικαστή, μετά την έναρξη των διαδικασιών και πριν από την έναρξη της κατάθεσης του προσώπου, ακολουθούνται τα ακόλουθα βήματα: i) το πρόσωπο που καταθέτει, μάρτυρας ή εμπειρογνώμονας, ορκίζεται ενώπιον του δικαστή ii) ο δικαστής θέτει προκαταρκτικές ερωτήσεις για την εξακρίβωση της ταυτότητας του προσώπου που εξετάζεται.

Ο δικαστής που διεξάγει τις προκαταρκτικές ερωτήσεις οφείλει να εξακριβώσει την ταυτότητα του προσώπου που εξετάζεται, ρωτώντας το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα, τη διεύθυνση, την οικογενειακή κατάσταση και άλλες λεπτομέρειες που ο δικαστής τυχόν κρίνει απαραίτητες για την ταυτοποίησή του.

Ο δικαστής ρωτά επίσης το πρόσωπο που εξετάζεται αν είναι συγγενής, φίλος ή εχθρός οποιουδήποτε από τους διαδίκους και αν έχει άμεσο ή έμμεσο συμφέρον στην υπόθεση, με σκοπό να εκτιμήσει την αξιοπιστία των αποδεικτικών στοιχείων.

Αν, κατά τη διάρκεια των προκαταρκτικών ερωτήσεων, ο δικαστής κρίνει ότι ο μάρτυρας είναι ακατάλληλος ή δεν είναι το σωστό πρόσωπο προς εξέταση, δεν επιτρέπει την κατάθεσή του. Ο μάρτυρας κρίνεται ακατάλληλος αν, παρότι δεν πάσχει από ψυχική διαταραχή, δεν διαθέτει τη φυσική ικανότητα (φυσική ή νοητική επάρκεια) να καταθέσει.

Οι προκαταρκτικές ερωτήσεις επιτρέπουν επίσης στον δικαστή να ελέγξει αν συντρέχουν οι ακόλουθες περιπτώσεις, κατά τις οποίες, σύμφωνα με τον πορτογαλικό Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, οι μάρτυρες ή οι διάδικοι μπορούν να αρνηθούν να καταθέσουν.

Τα ακόλουθα πρόσωπα μπορούν να αρνηθούν την κατάθεση ως μάρτυρες (με εξαίρεση τις υποθέσεις με αντικείμενο την πιστοποίηση της γέννησης ή του θανάτου τέκνων):

α) οι ανιόντες σε υποθέσεις που αφορούν κατιόντες τους, οι θετοί γονείς σε υποθέσεις που αφορούν τα εξ υιοθεσίας τέκνα τους και αντιστρόφως

β) ο πεθερός ή η πεθερά σε υποθέσεις που αφορούν τον γαμπρό ή τη νύφη τους και αντιστρόφως

γ) σύζυγοι ή πρώην σύζυγοι σε υποθέσεις που αφορούν τον άλλο σύζυγο ή πρώην σύζυγο

δ) πρόσωπα που συνοικούν ή συνοικούσαν, με τρόπο που προσιδιάζει σε ζευγάρι σε γάμο, με οποιονδήποτε διάδικο στην υπόθεση.

Ο δικαστής οφείλει να ενημερώνει τα πρόσωπα που αναφέρονται στα ανωτέρω στοιχεία ότι έχουν δικαίωμα να αρνηθούν την κατάθεση ως μάρτυρες.

Πρόσωπα που δεσμεύονται από επαγγελματικό απόρρητο, απόρρητο λόγω δημόσιου αξιώματος ή κρατικών μυστικών πρέπει να απαλλάσσονται από την παροχή κατάθεσης σχετικά με γεγονότα που καλύπτονται από το εν λόγω απόρρητο. Στις περιπτώσεις αυτές, ο δικαστής επαληθεύει τη νομιμότητα της απαλλαγής και, σε περίπτωση που το κρίνει αναγκαίο, αίρει την υποχρέωσή τους τήρησης του απορρήτου.

Οι διάδικοι μπορούν να καταθέτουν μόνο για προσωπικά συμβάντα. Στις αστικές υποθέσεις δεν επιτρέπεται κατάθεση διαδίκου να εστιάζεται σε αξιόποινες ή παράνομες πράξεις για τις οποίες ο εν λόγω διάδικος κατηγορείται σε ποινική υπόθεση.

12 Ποιες απαιτήσεις εφαρμόζονται για την ορκοδοσία και ποιες πληροφορίες πρέπει να παρέχονται από το αιτούν δικαστήριο όταν απαιτείται όρκος κατά τη διάρκεια της απευθείας διεξαγωγής αποδείξεων σύμφωνα με το άρθρο 17;

Σύμφωνα με την πορτογαλική νομοθεσία:

Πριν από τη λήψη της κατάθεσης, ο δικαστής προειδοποιεί το πρόσωπο που εξετάζεται για την ηθική βαρύτητα του όρκου που πρόκειται να δώσει, για το καθήκον του πίστης στην αλήθεια και για τις κυρώσεις σε περίπτωση ψευδών δηλώσεων.

Στη συνέχεια, ο δικαστής ζητά από τον μάρτυρα να δώσει τον ακόλουθο όρκο: «*Ορκίζομαι στην τιμή μου ότι θα πω όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια*».

Η άρνηση ορκοδοσίας εξομοιώνεται με άρνηση μαρτυρίας αμφότερες, αν είναι αδικαιολόγητες, τιμωρούνται ως προσβολή δικαστηρίου εφόσον ο δικαστής απαγγείλει σχετική κατηγορία.

Σε περίπτωση που δικαστήριο άλλου κράτους μέλους διεξάγει τις αποδείξεις απευθείας από την Πορτογαλία μέσω τηλεδιάσκεψης, σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1206/2001, της 28ης Μαΐου 2001, το δικαστήριο του αιτούντος κράτους μέλους πρέπει να γνωστοποιήσει στο πορτογαλικό δικαστήριο (εκτελέσεως) τα ακόλουθα στοιχεία ταυτοποίησης του προσώπου που θα καταθέσει: ονοματεπώνυμο, επάγγελμα, διεύθυνση, οικογενειακή κατάσταση και τις άλλες πληροφορίες που τυχόν θεωρεί απαραίτητες για τους σκοπούς της εξακρίβωσης της ταυτότητας του εν λόγω προσώπου, καθώς και την ιδιότητα υπό την οποία θα εξεταστεί το πρόσωπο (π.χ. ως διάδικος, μάρτυρας, εμπειρογνώμονας, τεχνικός σύμβουλος), τη γλώσσα που ομιλεί το πρόσωπο και αν απαιτείται να κληθεί διερμηνέας στο δικαστήριο εκτελέσεως.

Οι εν λόγω πληροφορίες είναι απαραίτητες ώστε το πορτογαλικό δικαστήριο (εκτελέσεως) να είναι σε θέση να προχωρήσει αφενός στην εύρεση διερμηνέα και αφετέρου στην επιβεβαίωση της εμφάνισης του προσώπου που πρόκειται να εξεταστεί κατά τον χρόνο που έχει ορισθεί για την τηλεδιάσκεψη.

Ωστόσο, με δεδομένο ότι ο Πορτογάλος δικαστής δεν παρεμβαίνει στη διαδικασία, η ορκοδοσία πρέπει να γίνεται μέσω τηλεδιάσκεψης ενώπιον του δικαστή του δικαστηρίου του αιτούντος κράτους μέλους. Το ίδιο ισχύει για τις προκαταρκτικές ερωτήσεις, εφόσον υποβάλλονται τέτοιες, και για τα ζητήματα καταλληλότητας ή άρνησης κατάθεσης ή εξαίρεσης μαρτύρων από την κατάθεση, η διευθέτηση των οποίων υπάγεται στην αρμοδιότητα του δικαστή του αιτούντος δικαστηρίου και διέπεται από τις διατάξεις πολιτικής δικονομίας του αιτούντος κράτους μέλους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 17 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1206/2001, της 28ης Μαΐου 2001.

13 Ποιες ρυθμίσεις προβλέπονται για να διασφαλιστεί ότι υπάρχει αρμόδιος με τον οποίο να μπορεί να συνδεθεί το αιτούν δικαστήριο στον τόπο της τηλεδιάσκεψης και πρόσωπο διαθέσιμο κατά την ημέρα της ακρόασης για τη λειτουργία των εγκαταστάσεων τηλεδιάσκεψης και την αντιμετώπιση ενδεχόμενων τεχνικών προβλημάτων;

Το αιτούν δικαστήριο και το δικαστήριο εκτελέσεως (αφότου το τελευταίο προσδιορισθεί από την κεντρική αρχή) θα πρέπει να επικοινωνήσουν απευθείας μεταξύ τους για να προγραμματίσουν την τηλεδιάσκεψη, ενώ θα πρέπει επίσης να ορίσουν μία ημερομηνία προηγούμενης δοκιμής.

Για πρακτικούς λόγους και όταν αυτό είναι εφικτό, είναι προτιμότερο η δοκιμή να πραγματοποιείται πριν από την κλήτευση του μάρτυρα προς τον σκοπό αυτόν, η ημερομηνία της δοκιμής θα πρέπει να προγραμματίζεται αρκετά νωρίς ώστε να απομένει χρόνος για την έγκαιρη κλήτευση του μάρτυρα.

Την ημέρα της δοκιμής και την ημέρα της ακρόασης με τηλεδιάσκεψη, θα πρέπει να είναι παρόντες σε κάθε δικαστήριο ένας τεχνικός πληροφορικής, ένας τεχνικός τηλεπικοινωνιών ή ένας δικαστικός υπάλληλος που διαθέτει τις κατάλληλες γνώσεις.

Στην Πορτογαλία, το Ινστιτούτο Οικονομικής Διαχείρισης και Υποδομών Δικαιοσύνης (*Instituto de Gestão Financeira e Estruturas da Justiça* ή «IGFEJ») διαθέτει εξειδικευμένη ομάδα για τηλεδιάσκεψεις σε δικαστήριο.

Για οργανωτικούς λόγους και όταν αυτό είναι εφικτό, το IGFEJ θα πρέπει να ενημερώνεται για την ημερομηνία της δοκιμής και την ημερομηνία της ακρόασης τρεις ημέρες πριν από την πραγματοποίησή τους. Με τον τρόπο αυτόν, το IGFEJ θα έχει τη δυνατότητα να ελέγξει εάν έχουν τοποθετηθεί τα απαραίτητα τεχνικά μέσα για την τηλεδιάσκεψη, να παρέμβει άμεσα σε περίπτωση δυσχερειών στην επικοινωνία μεταξύ των δικαστηρίων και να εποπτεύσει τις δοκιμές της τηλεδιάσκεψης.

Προγραμματισμός της τηλεδιάσκεψης σε άλλο κράτος μέλος κατόπιν παραγγελίας πορτογαλικού δικαστηρίου

Το (αιτούν) πορτογαλικό δικαστήριο πρέπει πρώτα να ζητήσει από το IGFEJ να διασφαλίσει τις αναγκαίες τεχνικές προϋποθέσεις για την τηλεδιάσκεψη, να παρέμβει και να επιλύσει τις τυχόν δυσχέρειες στην επικοινωνία μεταξύ των δικαστηρίων και να εποπτεύσει τις δοκιμές της τηλεδιάσκεψης.

Προκειμένου να ξεπεραστούν οι τεχνικές δυσκολίες, το πορτογαλικό δικαστήριο ζητά από το δικαστήριο του κράτους μέλους εκτέλεσως να ορίσει επίσης κάποιον υπάλληλο της υπηρεσίας του που είναι αρμόδια για τις τηλεδιάσκεψεις ως υπεύθυνο για την εποπτεία της δοκιμής και/ή την παροχή της αναγκαίας τεχνικής συνδρομής σε συνεργασία με τους Πορτογάλους τεχνικούς.

Όταν τα πορτογαλικά δικαστήρια είναι το αιτούν μέρος, συχνά ζητούν τη συνδρομή του σημείου επαφής του ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΔΔ-αστικές υποθέσεις) στην Πορτογαλία, το οποίο έρχεται σε επαφή απευθείας με τα δικαστήρια εκτέλεσως, για να προγραμματιστεί η δοκιμή και η τηλεδιάσκεψη. Αν τεθούν υπόψη του τεχνικές δυσκολίες, το σημείο επαφής συνεργάζεται απευθείας με τις ομάδες που είναι υπεύθυνες για την τηλεδιάσκεψη σε κάθε εμπλεκόμενο κράτος μέλος, ζητώντας τις απαραίτητες συνδέσεις, πληροφορίες ή τεχνικές προσαρμογές, και ενημερώνει σχετικά τα εμπλεκόμενα δικαστήρια. Με τον τρόπο αυτόν, μπορούν να ξεπεραστούν τα γλωσσικά εμπόδια και να διεξαχθεί επιτυχώς η τηλεδιάσκεψη.

Προγραμματισμός τηλεδιάσκεψης σε πορτογαλικό δικαστήριο κατόπιν παραγγελίας άλλου κράτους μέλους

Στην Πορτογαλία, η Γενική Διεύθυνση Διοίκησης της Δικαιοσύνης (*Direcção-Geral da Administração da Justiça* ή «DGAJ») είναι η κεντρική αρχή που είναι αρμόδια για την παραλαβή και αποδοχή παραγγελιών από άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1206/2001, της 28ης Μαΐου 2001. Αφότου η παραγγελία γίνει αποδεκτή, η DGAJ υποδεικνύει στο δικαστήριο του αιτούντος κράτους μέλους το πορτογαλικό δικαστήριο (εκτέλεσως) όπου θα λάβει χώρα η τηλεδιάσκεψη. Κατόπιν τούτου, το αιτούν δικαστήριο και το δικαστήριο εκτέλεσως πρέπει να συμφωνήσουν μεταξύ τους απευθείας τις ημερομηνίες διεξαγωγής αρχικά της δοκιμής και έπειτα της ακρόασης μέσω τηλεδιάσκεψης.

Η DGAJ, ως κεντρική αρχή, διευκολύνει την απευθείας επικοινωνία μεταξύ του αιτούντος δικαστηρίου και του δικαστηρίου εκτέλεσως, καθώς και την επικοινωνία με την ομάδα του IGFEJ που είναι αρμόδια για την υποστήριξη των τηλεδιάσκεψεων, προκειμένου να ξεπεραστούν τυχόν τεχνικές δυσκολίες. Επιπλέον, το σημείο επαφής του ΕΔΔ-αστικές υποθέσεις στην Πορτογαλία μπορεί επίσης να διευκολύνει τις αναγκαίες επαφές, σε περίπτωση που του ζητηθεί.

Τα δικαστήρια επικοινωνούν μεταξύ τους απευθείας και ορίζουν την αίθουσα όπου θα πραγματοποιηθεί η τηλεδιάσκεψη και το προσωπικό που θα πραγματοποιήσει τις τεχνικές συνδέσεις και θα εποπτεύσει την τηλεδιάσκεψη στο αιτούν δικαστήριο και στο δικαστήριο εκτέλεσως, αντίστοιχα. Στην Πορτογαλία, κατά κανόνα, επιλέγεται δικαστικός υπάλληλος με κατάλληλες γνώσεις, κατά προτίμηση συνοδευόμενος από τον τεχνικό πληροφορικής του πορτογαλικού δικαστηρίου.

Όταν η τηλεδιάσκεψη διενεργείται μέσω πρωτοκόλλου ίντερνετ (IP), πρέπει να γίνεται αναγκαστικά από την Πορτογαλία. Προς τον σκοπό αυτόν, το πορτογαλικό δικαστήριο ζητά εκ των προτέρων από το IGFEJ τη δημιουργία εξωτερικής σύνδεσης.

Όταν η τηλεδιάσκεψη διενεργείται μέσω τηλεφωνικής γραμμής (ISDN), η σύνδεση με τα πορτογαλικά δικαστήρια μπορεί να γίνει από δικαστήρια άλλων κρατών μελών.

Αν υπάρχουν τεχνικές δυσκολίες, ο τεχνικός πληροφορικής του πορτογαλικού δικαστηρίου ή τεχνικός του IGFEJ μπορεί να παράσχει την αναγκαία συνδρομή.

14 Ποιες, ενδεχομένως, πρόσθετες πληροφορίες απαιτούνται από το αιτούν δικαστήριο;

Όταν υποβάλλεται παραγγελία για τηλεδιάσκεψη, οι ακόλουθες πληροφορίες πρέπει να συμπληρώνονται στο πεδίο 12 του εντύπου I του παραρτήματος του κανονισμού αριθ. 1206/2001, της 28ης Μαΐου 2001, ή ως παράρτημα στο εν λόγω έντυπο.

1. Οι τεχνικές λεπτομέρειες του εξοπλισμού τηλεδιάσκεψης που χρησιμοποιείται από το αιτούν δικαστήριο, και ειδικότερα:

Το πρωτόκολλο επικοινωνίας που χρησιμοποιείται (π.χ. H.323, H.320)

Τα πρωτόκολλα εικονοληψίας (π.χ. H.261, H.263 και H.264)

Τα πρωτόκολλα ήχου (π.χ. G.711a, G.711u, G.722, G.729)

Το πρωτόκολλο ανταλλαγής περιεχομένου, εφόσον συντρέχει ανάγκη [π.χ. H.239 ή BFCP (SIP)]

Ασφάλεια: H.235 και η αντίστοιχη υποστηριζόμενη κρυπτογράφηση

Ανώτατο υποστηριζόμενο εύρος ζώνης

Εξοπλισμός αυτοδύναμου εξυπηρετητή, μικροϋπολογιστή (MCU) ή πύλης

Στην περίπτωση μικροϋπολογιστή (MCU) ή πύλης, αν διαθέτει διαδραστική φωνητική απόκριση (IVR).

2. Λεπτομέρειες για τη σύνδεση ISDN και/ή δημόσιας σύνδεσης IP του δικαστηρίου.

3. Αίτημα για προγραμματισμό δοκιμής της τηλεδιάσκεψης πριν από τη διεξαγωγή των αποδείξεων.

4. Το ονοματεπώνυμο και τα στοιχεία απευθείας επικοινωνίας (τηλέφωνο, φαξ και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) του προσώπου που θα παρέχει υποστήριξη για την τηλεδιάσκεψη (κατά προτίμηση, δικαστικός υπάλληλος από κοινού με τεχνικό πληροφορικής ή τεχνικό τηλεπικοινωνιών που παρέχει τεχνική υποστήριξη στο δικαστήριο).

ΣΗΜ:

Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν έντυπο δεν είναι δεσμευτικές για το σημείο επαφής του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΔΔ-αστικές υποθέσεις), δικαστήρια ή άλλες οντότητες και αρχές. Επιπλέον, οι πληροφορίες αυτές δεν απαλλάσσουν από την ανάγκη ελέγχου των νομικών κειμένων που ισχύουν. Οι πληροφορίες υπόκεινται σε τακτική επικαιροποίηση και στον μεταβαλλόμενο χαρακτήρα της νομολογίας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 07/10/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.